

Brüssel, 6. detsember 2016
(OR. en)

15046/16

LIMITE

ENV 748
COMPET 629
IND 258
RECH 338
ECOFIN 1138
ECO 78
SOC 760
SAN 419
CONSOM 296
MI 765
CHIMIE 72
ENT 220

MÄRKUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Saaja:	Alaliste esindajate komitee / nõukogu
Eelmise dok nr:	13788/4/16 ENV 681 COMPET 550 IND 224 RECH 299 ECOFIN 967 ECO 70 SOC 650 SAN 369 CONSOM 260 MI 669 CHIMIE 63 ENT 197 REV 4
Teema:	Eelnõu: nõukogu järeldused inimeste tervise ja keskkonna kaitsmise kohta kemikaalide keskkonnahoidliku käitlemise kaudu – Vastuvõtmine

1. Parema õigusloome tegevuskava raames kavandas komisjon õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames läbiviidava kemikaalide registreerimise, hindamise, autoriseerimise ja piiramise (REACH) hindamise, samuti ELi kemikaale käsitlevate õigusaktide (v.a REACH) toimivuskontrolli.
2. Siiski on komisjon jäänud hiljaks mitme muu algatuse ja dokumendiga, mille eesmärk oli ELi *acquis*' parandamine kemikaalide keskkonnahoidliku majandamise kaudu, näiteks strateegiline lähenemisviis raviainetest põhjustatud veesaastega tegelemiseks, aruanne keemiliste segude hindamise kohta või kosmeetikatooteid käsitleva määruse läbivaatamine seoses endokriinfunktsiooni kahjustavate ainetega.

3. Lisaks on rahvusvahelisele kemikaale, tervist ja keskkonda käsitlevale tegevuskavale mõju avaldanud mitme hiljutise rahvusvahelise konverentsi tulemused, näiteks ÜRO Peaassamblee 70. istungjärg, kus võeti vastu säästva arengu tegevuskava 2030, ÜRO Keskkonnaprogrammi Keskkonnaassamblee 2. istungjärg, 69. maailma terviseassamblee ja ÜRO HABITAT III konverents.
4. Seda arvesse võttes esitas eesistujariik 31. oktoobril 2016 nõukogu järelduste eelnõu inimeste tervise ja keskkonna kaitsmise kohta kemikaalide keskkonnahoidliku käitlemise kaudu¹.
5. Keskkonna töörühm analüüsis nõukogu järelduste eelnõu 8. novembril 2016 ja arutas seda uuesti 17. novembril 2016 eesistujariigi poolt ette valmistatud muudetud teksti alusel². Keskkonna töörühm leppis 5. detsembril 2016 ja pärast muudetud tekstide suhtes toimunud kolme järjestikust mitteametlikku vaikiva nõusoleku menetlust kokku käesoleva märkuse lisas esitatud tekstis³.
6. Seetõttu palutakse alaliste esindajate komiteel kinnitada kokkulepe käesoleva märkuse lisas esitatud nõukogu järelduste eelnõu suhtes ning esitada järeldused nõukogule (keskkond) vastuvõtmiseks 19. detsembri 2016. aasta istungil.

¹ Dok 13788/16.

² Dok 13788/1/16 REV 1.

³ Dok 13788/2/16 REV 2, 13788/3/16 REV 3 ja 13788/4/16 REV 4.

Inimeste tervise ja keskkonna kaitsmine kemikaalide keskkonnahoidliku käitlemise kaudu**– nõukogu järelduste eelnõu –**

RÕHUTADES, et keskkonna säilitamine, kaitsmine ja selle kvaliteedi parandamine ning inimeste tervise kaitsmine on vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 191 lõikele 1 ELi peamised eesmärgid;

TOONITADES, et kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 11 ja artikli 168 lõikega 1 tuleb keskkonnakaitse nõuded integreerida ELi poliitika ja meetmete määratlemisse ja rakendamisse ning tagada inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse;

TULETADES MEELDE kohustusi, mis võeti 2002. aastal Johannesburgis ülemaailmsel säästva arengu tippkohtumisel ning kemikaalide kasutamise rahvusvahelisel konverentsil 2006. aastal Dubais, kus võeti vastu kemikaalide kasutamise rahvusvaheline strateegiline lähenemisviis, mida kinnitati uuesti 2012. aastal Rio+20 lõppdokumendis „Soovitud tulevikuvision“, saavutada 2020. aastaks kemikaalide ja ohtlike jäätmete keskkonnahoidlik käitlemine kogu nende elutsükli vältel nii, et oluline kahjulik mõju inimese tervisele ja keskkonnale on viidud miinimumini, ning TUNNISTADES, et selle kohustuse täitmiseks tuleb täiendavalt tööd teha;

TULETADES MEELDE esilekerkivates poliitilistes küsimustes ja muudes kemikaalide kasutamise rahvusvahelise strateegilise lähenemisviisi raames tuvastatud mureküsimustes esitatud meetmeid ja eesmäärke¹;

¹ Kuus esilekerkivat poliitilist küsimust ning kemikaalide kasutamise rahvusvahelise strateegilise lähenemisviisi raames tuvastatud kaks muud mureküsimust on järgmised: pliidi sisaldavad värvid, kemikaale sisaldavad tooted, ohtlikud ained elektri- ja elektroonikatoodete elutsükli, nanotehnoloogiad ja toodetud nanomaterjalid, endokriinfunktsiooni kahjustavad kemikaalid, keskkonnas püsivad saastavad raviained, prefluoritud kemikaalid ja üleminek ohutamate alternatiivide kasutamisele ning väga ohtlikud taimekaitsevahendid.

TULETADES MEELDE säästva arengu tegevuskava aastani 2030 ja säästva arengu eesmäärke, mis võeti vastu Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Peaassambleel 25. septembril 2015, ning RÕHUTADES eelkõige kohustust minimeerida 2020. aastaks kemikaalide ja jäätmete kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale, saavutades nende keskkonnahoidliku käitlemise kogu olelusringi vältel; 2030. aastaks oluliselt vähendada ohtlikest kemikaalidest ning õhu, vee ja pinnase reostamisest ja saastamisest tingitud surma- ja haigusjuhtumite arvu; ning parandada vee kvaliteeti, vähendades reostust, kõrvaldades dumpingu ning vähendades ohtlike kemikaalide ja materjalide vettelaskmist;

TULETADES MEELDE resolutsioone 1/5 ja 2/7 kemikaalide ja jäätmete kohta, mis võeti vastu ÜRO Keskkonnaassamblee 1. ja 2. istungjärgul vastavalt 27. juunil 2014 ja 27. mail 2016 Nairobis, ning RÕHUTADES eelkõige eesmärgi saavutada kemikaalide keskkonnahoidlik käitlemine kogu nende olelusringi jooksul ja ohtlike jäätmete käitlemine nii, et välditakse või minimeeritakse märkimisväärsed kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale;

TULETADES MEELDE resolutsiooni tervishoiusektori rolli kohta keskkonnahoidlikus kemikaalide käitluses, mis võeti vastu maailma terviseassamblee 69. istungjärgul (Genf, 23.-28. mai 2016) ja kemikaalidega seotud sätteid ÜRO Habitat III konverentsil vastu võetud lõppdokumendis (Quito, 17.–20. oktoober 2016);

KINNITADES, kui olulised on Baseli, Rotterdami, Stockholmi ja Minamata konventsioonid, et tagada inimeste ja keskkonna kaitse ülemaailmsel tasandil; TOONITADES vajadust jätkata ja tugevdada nende vahendite omavahelist sünergiat ning sünergiat kemikaalide kasutamise rahvusvahelise strateegilise lähenemisviisiga; ning RÕHUTADES vajadust kiirendada Minamata konventsiooni ratifitseerimisprotsessi nii Euroopa Liidu kui ka liikmesriikide tasandil, et võimaldada konventsioonil võimalikult kiiresti jõustuda;

TULETADES MEELDE, et ELi kemikaalide *acquis*'d on viimase aastakümne jooksul ajakohastatud, eelkõige määrusega, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)², määrusega, milles käsitletakse ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist³ ning taimekaitsevahendeid⁴ ja biotsiide⁵ käsitlevate määrustega, pakkudes nii olulisi teadmisi kemikaalide ohtlike omaduste ja nendega seotud ohtude kohta ning luues laiapõhjalise võrdlusaluse, toetades seeläbi kemikaalide kasutamise rahvusvahelise strateegilise lähenemisviisi 2020. aastaks seatud kemikaalide keskkonnahoidliku käitlemise eesmärki;

TULETADES MEELDE, et ELi *acquis*' parandamiseks seoses kemikaalide keskkonnahoidliku käitlemisega pidi komisjon 2015. aasta septembriks võimaluse piires välja töötama strateegilise lähenemisviisi raviainetest põhjustatud veereostusega tegelemiseks⁶; avaldama 2015. aasta juuniks aruande keemiliste segude hindamise kohta⁷; vaatama 2015. aasta jaanuariks läbi kosmeetikatooteid käsitleva määruse⁸; ning vaatama 2013. aasta juuniks läbi REACH-määruse seoses endokriinfunktsiooni kahjustavate omadustega ainete autoriseerimismenetlusega; ning samuti peab komisjon tegema enne 2017. aasta septembrit vajaduse korral ettepaneku tegelda raviainete võimaliku keskkonnamõjuga;

TULETADES MEELDE liidu üldist keskkonnanalast tegevusprogrammi aastani 2020 „Hea elu maakera võimaluste piires“ (seitsmes keskkonnanalane tegevusprogramm)⁹ ning RÕHUTADES, et seitsmes keskkonnanalane tegevusprogramm ja selle rakendamine põhineb ettevaatusprintsiiibil ja põhimõtetel, mille järgi tuleks võtta ennetusmeetmeid ning keskkonnakahjustus heastada kahjustuse kohas ja „saastaja maksab“ põhimõttel¹⁰;

² ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

³ ELT L 167, 27.6.2012, lk 1.

⁴ ELT L 353, 31.12.2008, lk 1.

⁵ ELT L 309, 24.11.2009, lk 1.

⁶ ELT L 226, 24.8.2013, lk 1.

⁷ Dok 10923/12 – KOM (2012) 252 lõplik.

⁸ ELT L 342, 22.12.2009, lk 59.

⁹ ELT L 354, 28.12.2013, lk 171.

¹⁰ Seitsmenda keskkonnanalase tegevusprogrammi punkti 2 alapunkt 2.

RÕHUTADES seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi otsust töötada 2018. aastaks välja horisontaalsetel meetmetel põhinev liidu mürgivaba keskkonna strateegia, mis soosib innovatsiooni ja säästvate asendusainete, sealhulgas kemikaalivabade lahenduste väljatöötamist, tuginedes 2015. aastal võetavatele horisontaalsetele meetmetele, et tagada: 1) toodetavate nanomaterjalide ja nendega sarnaste omadustega materjalide ohutus; 2) minimaalne kokkupuude endokriinfunktsiooni kahjustajatega; 3) asjakohased reguleerimisviisid, et tegeleda kemikaalide kombineeritud mõjuga, ning 4) toodetes (sh importtoodetes) kasutatavate kemikaalidega kokkupuute vähendamine, et edendada mürgivabasid materjalitsükleid ja vähendada kahjulike ainete kokkupuudet siseruumides¹¹;

RÕHUTADES vajadust tõhustada jõupingutusi selle tagamiseks, et aastaks 2020 kantaks kõik asjaomased väga ohtlikud ained, sealhulgas endokriinfunktsiooni kahjustavad ained, mis põhjustavad samaväärset ohtu, REACHi kandidaatainete loetellu¹²;

TULETADES MEELDE, et komisjoni parema õigusloome tegevuskava¹³ eesmärk on saavutada majanduskasv ja toetada innovatsiooni, konkurentsivõimet, väikesi ja keskmise suurusega ettevõtteid, töökohtade loomist ja ELi ühtse turu toimimist ning tagada, et ELi määrus loob lisaväärtust, saavutades samal ajal inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge taseme ning austades kehtivaid kaitsestandardeid;

RÕHUTADES vajadust tagada, et ELi õigusraamistik oleks läbipaistev, lihtne ja kulutõhus, tagaks alati kõrgetasemelise keskkonna, tervise, töötajate ja tarbijate kaitse, sealhulgas õiguse teabele, et võimaldada tarbijatel teha teadlikke valikuid, ja kaitse haavatavatele rühmadele, nagu lapsed ning rasedad ja imetavad naised, ning seda toetaks avalikkuse teadlikkuse suurendamine kemikaalide osas;

Rõhutades, et ELi jätkusuutlik kemikaalipoliitika peaks põhinema innovatsioonil, ettevaatuspõhimõtte austamisel ja looma jätkusuutlikke töökohti ja majanduskasvu; ning RÕHUTADES, kui oluline on nende eesmärkide saavutamiseks õigusraamistiku sidusus ja kooskõlastatus;

¹¹ Seitsmenda keskkonnaalase tegevusprogrammi punkti 54 alapunkt iv.

¹² REACH-määruse artikli 57 punkt f.

¹³ Dok 9079/15 – COM(2015) 215 final + ADD 1 + ADD 2.

1. RÕHUTAB, kui oluline on tema aktiivne roll istungitevahelises protsessis rahvusvahelise kemikaalide kasutamise strateegilise lähenemisviisi raames, et võtta aastaks 2020 vastu ambitsioonikas raamistik, et tagada kemikaalide ja jäätmete keskkonnahoidlik käitlemine pärast 2020. aastat; MÄRGIB, et tõhus keskkonnahoidlik kemikaalide ja jäätmete käitlemine nõuab innovatiivset koostööd kõigis asjaomastes valdkondades, näiteks keskkond, tervishoid, haridus, tööhõive, kaubandus, põllumajandus, veemajandus, jäätmekäitlus ja tööstus; ning RÕHUTAB vajadust töötada välja pikaajaline visioon kemikaalide ja jäätmete keskkonnahoidlikuks käitlemiseks tulevikus, mis on selgelt seotud Euroopa 2030. aasta tegevuskava ja ÜRO Keskkonnaassamblee resolutsioonile 1/5 lisatud lõppdokumendiga „Kemikaalide ja jäätmete keskkonnahoidliku käitlemise tõhustamine pikas perspektiivis“;
2. TUNNEB HEAMEELT selle üle, et parema õigusloome tegevuskava raames on ette nähtud ELi *acquis*’ toimivuskontroll õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames läbiviidava REACH-määruse hindamisena¹⁴ ning kõikide kemikaale käsitlevate õigusaktide (v.a REACH) toimivuskontroll¹⁵, ning rõhutab, kui oluline on niisugune töö selleks, et tagada inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge tase, eriti haavatavate rühmade jaoks, et kindlustada kõikides õigusaktides ühtne ja järjepidev lähenemisviis, mis aitab kaasa faktilise aluse rajamisele, mille põhjal töötada välja ELi mürgivaba keskkonna strateegia;
3. KUTSUB komisjoni ÜLES REACH-määruse hindamisel oma õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames pöörama erilist tähelepanu järgmistele aspektidele: 1) REACHi registreerimisteabe vastavus, kvaliteet, piisavus ja kasutatavus; 2) REACHi riskihaldamismenetluste tulemuslikkus ja tõhusus; 3) menetlused toimikute mittevastavuse ja andmelünkade kõrvaldamiseks; ning 4) stabiilne finantsalus Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) asjaomaseks tegevuseks pärast 2018. aastat;

¹⁴ http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2017_env_005_reach_refit_en.pdf (see hindamine kujutab endast aruannet, millele osutatakse REACH-määruse artikli 117 lõikes 4).

¹⁵ http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2015_grow_050_refit_chemicals_outside_reach_en.pdf.

4. KUTSUB komisjoni ÜLES oma õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi raames toimuva REACHi hindamise ja samaaegse kõikide kemikaalidega seotud õigusaktide, v.a REACH-määruse toimivuskontrolli käigus pöörama erilist tähelepanu:
- kooskõlale REACHi ja töötervishoiu ja -ohutuse õigusaktide vahel, mis hõlmavad töökohal kaitsvate piirkontsentratsioonide kehtestamise meetodikat ning riskijuhtimismeetmeid;
 - kemikaalidega seotud õigusraamistiku toimivus, et 1) tagada toodetavate nanomaterjalide ohutus, minimaalne kokkupuude endokriinfunktsiooni kahjustajatega, asjakohased reguleerimisviisid, et tegeleda kemikaalide kombineeritud mõjuga ning toodetes, nt tekstiilis (sh importtoodetes) kasutatavate kemikaalidega kokkupuute vähendamine; 2) toetada innovatsiooni ja asendamist, sh kemikaalivabade alternatiividega ning edendada säästvat keemiat; ning 3) tagada üldsuse õigus saada teavet, mis võimaldab tarbijatel teha teadlikke valikuid;
 - võimaluste kindlakstegemine, et hõlbustada rakendamist, sealhulgas nõuete täitmisega seotud kulude vähendamist, eelkõige VKEde jaoks, tagades samal ajal inimeste tervise ja keskkonna kaitse kõrge taseme;
5. Tervitab kemikaalide suhtes strateegilise lähenemisviisi väljatöötamist ringmajanduse paketi¹⁶ osana, mis hõlmab analüüsi ja ettepanekuid jätmeid, tooteid ja kemikaale käsitlevate õigusaktide vastastikuse seose loomiseks, sealhulgas selle kohta, kuidas vähendada ohtlike kemikaalide sisaldust toodetes ja parandada ohtlike kemikaalide seiret kogu nende olemusringi vältel, ning MÄRGIB, et seda tööd tuleks mürgivaba keskkonna strateegia koostamisel arvesse võtta;
6. PALUB komisjonil ringmajanduse paketi osana töötada välja strateegiline lähenemisviis kemikaalide suhtes, et võtta arvesse seitsmendat keskkonnavalik tegevusprogrammi ja 2030. aasta tegevuskava sätteid eesmärgiga toetada mürgivabade materjalitsüklite väljatöötamist, et vähendada kõigi jätmete kahjulikku mõju inimeste tervisele ja keskkonnale, ning nõukogu järeltöid¹⁷ ELi ringmajanduse loomise tegevuskava kohta, eelkõige selle punkte 11 ja 17;

¹⁶ Dok 14972/15 – COM(2015) 614 final + ADD 1.

¹⁷ Dok 10518/16.

7. VÕTAB TEADMISEKS komisjoni teatise, mis on lisatud ettepanekule võtta vastu teaduslikud kriteeriumid endokriinfunktsiooni kahjustajate tuvastamiseks¹⁸; KUTSUB komisjoni ÜLES järgima asjakohaseid seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi¹⁹ sätteid nende kriteeriumide edasiarendamisel, et inimesi ja keskkonda endokriinfunktsiooni kahjustajate eest paremini kaitsta ning KUTSUB komisjoni ÜLES seejärel vajaduse korral ajakohastama ELi 1999. aasta endokriinfunktsiooni kahjustajaid käsitlevat strateegiat²⁰;
8. Tervitab Euroopa inimeste bioseire algatuse ja kemikaalide seireandmete platvormi käivitamist kui häid esimesi samme põhjaliku kemikaalidega kokkupuute teadmusbaasi²¹ välja töötamiseks kooskõlas seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammiga²²;
9. MÄRGIB, et eesmärk lisada kõik asjaomased väga ohtlikud ained (VOA) REACHi kandidaatainete loetelusse aastaks 2020 on ohus, arvestades VOA toimikute järjest vähenevat arvu, ning KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES võtma asjakohaseid meetmeid, et tagada selle eesmärgi õigeaegne saavutamine;
10. MÄRGIB murelikult, et nelja horisontaalset meetet,²³ mida tuli 2015. aastaks kooskõlas seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammiga kohaldada, ei ole kohaldatud, ning et komisjon on jäänud hiljaks veel mitme eesmärgiks olnud õigusliku kohustuse rakendamisega, mille eesmärk on parandada inimeste tervise ja keskkonna kaitset;
11. PALUB komisjonil esitada 30. juuniks 2017 aruanne seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi raames kokku lepitud nelja horisontaalse meetme kohaldamisel tehtud edusammude kohta ning muude sätete kohta, mida ei ole veel rakendatud, ning KUTSUB komisjoni ÜLES kiirendama nende rakendamist, et oleks võimalik teha asjakohaseid järeldusi, mida võetakse arvesse tulevase mürgivaba keskkonna strateegia koostamisel;

¹⁸ Dok 10442/16 – COM(2016) 350 + ADD 1 + ADD 17.

¹⁹ Seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi punkt 50, eelkõige selle kolmas alalõik, ja punkt 54.

²⁰ Dok 5257/00 – KOM (1999) 706 lõplik.

²¹ <https://ipchem.jrc.ec.europa.eu/RDSIdiscovery/ipchem/index.html> ja dok 9705/16 – SWD(2016) 188 final.

²² Seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi punkti 73 alapunkt iv.

²³ Seitsmenda tegevusprogrammi punkti 54 alapunkt iv.

12. ON SEISUKOHAL, et aastaks 2018 tuleb koostada selgelt kindlaks määratud mürgivaba keskkonna strateegia, täiendades kemikaale käsitlevat *acquis*'d nii, et kehtestatakse ELi kemikaalipoliitika 2020. aastale järgnevas kümnendiks ja antakse seega koos ELi kemikaalide käitlemise *acquis*' tõhusa rakendamisega ELi peamine panus kemikaalide käitlemisel säästva arengu eesmärkide saavutamiseks 2030. aastaks ning seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi 2050. aasta visiooni rakendamiseks;
13. KUTSUB komisjoni ÜLES, tihedas koostöös liikmesriikide ja liidu institutsioonidega, töötama 2018. aastaks välja mürgivaba keskkonna strateegiat, mis oleks kooskõlas seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammi kõikide asjakohaste sätete ja parema õigusloome tegevuskavaga, võttes arvesse edusamme, mida on tehtud seoses nelja horisontaalse meetmega, seoses lünkade, vastuolude ja tuvastatud puudustega REACHi õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi kohasel hindamisel ja kõiki kemikaale käsitlevate ELi õigusaktide, v.a REACH, toimivuskontrolli käigus, ning kaaludes täiendavaid meetmeid, sealhulgas mitteregulatiivseid meetmeid, näiteks hinnata ELi tasandil võimalust toetada asendamist ja säästvate kemikaalide ja kemikaalivabade aineainete väljatöötamist, et üldiselt vähendada kokkupuudet erinevatest allikatest pärit kemikaalidega, tagamaks keskkonna ja inimeste tervise kaitse kõrge tase.
-